

**แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทาง
การประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง**
**Guidelines of Academic Administration Promoting Excellence
According to Evaluation of Prominence in Schools Under
the Rayong Primary Education Service Area**

เกรียงไกร โนนอินทร์¹ ประทุมทอง ไตรรัตน์² วิไลจิตร นิลสวัสดิ์³

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹

อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต^{2,3}

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม^{2,3}

Kriengkrai Nonin¹ Pratoomtong Trirat² Wilaichitra Nilsawaddi³

Master's degree students Department of Educational Administration

Siam Technology College¹

Advisor Master of Education Degree Program^{2,3}

Department of Educational Administration Siam Technology College^{2,3}

E-mail : 65008113032@siamtechno.ac.th¹

Received : 16 April 2025

Revised : 16 April 2025

Accepted : 26 April 2025

บทคัดย่อ

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย 1 ใน 6 ปัจจัย คือ การศึกษาขาดคุณภาพ ระยองเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โรงเรียนในเขตเมืองจะมีทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีกว่าโรงเรียนในชนบท ซึ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา ซึ่งคุณภาพของการเรียนการสอน สถานศึกษาและบุคลากรยังคงเป็นปัญหาที่ต้องพัฒนา ทั้งในด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการสอนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับยุคสมัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความเป็นเลิศโดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง งานวิจัยนี้เป็นการวิจัย

เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 346 คน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 -1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 แล้วทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยใช้แบบสอบถาม เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53) สภาพพึงประสงค์การบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.36) และดัชนีความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยภาพรวมมีค่า $PNI_{modified}$ เฉลี่ย เท่ากับ 0.064 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของความต้องการจำเป็น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก ($PNI_{Modified} = 0.096$) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($PNI_{Modified} = 0.090$) และการนิเทศการสอน ($PNI_{Modified} = 0.067$) ซึ่งเป็นจุดอ่อนจึงนำมากำหนดเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง ประกอบด้วย 3 แนวทาง ดังนี้ แนวทางที่ 1 ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อได้รับการยอมรับระดับท้องถิ่น/ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ แนวทางที่ 2 พัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อได้รับการยอมรับระดับท้องถิ่น/ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ และแนวทางที่ 3 ปฏิรูปการนิเทศการสอนให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนความต้องการของสถานศึกษา เพื่อได้รับการยอมรับระดับท้องถิ่น/ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ

คำสำคัญ : แนวทาง, การบริหารงานวิชาการ, ส่งเสริมความเป็นเลิศ, การประเมินความโดดเด่น, ประถมศึกษา

Abstract

One of the six factors that hinders Thailand's competitiveness is the lack of quality education. Rayong is a province with economic and social diversity. Schools in urban areas have better resources and facilities than schools in rural areas, which leads to inequality in access to education. However, the quality of teaching, educational institutions and personnel

remains a problem that needs to be developed, both in terms of teaching, management and personnel development to have effective teaching skills that are in line with the era. Therefore, this research focuses on studying the development of promoting excellence. The study has the following objectives: (1) to study the current and desired state and essential needs, and 2) to propose guidelines for academic administration promoting excellence according to evaluation of prominence in schools. This quantitative research involved 346 school administrators and teachers selected through simple random sampling, with 346 respondents completing the questionnaire, yielding a 100% response rate. The research tool was a 5-level rating scale questionnaire with an IOC value ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.96. The appropriateness and feasibility were assessed using a 5-level rating scale questionnaire by 20 experts. Statistical methods included percentage, mean, standard deviation, and the modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$).

The research findings indicate that: The current state and the desired state of academic administration promoting excellence according to evaluation of prominence in schools shown that overall rated in high level ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53), ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53) respectively. The study of average $PNI_{modified}$ value for academic administration promoting excellence according to evaluation of prominence in schools ($PNI_{Modified} = 0.064$). Researches for student quality development ranked first ($PNI_{Modified} = 0.096$), followed the evaluation and assessment ($PNI_{Modified} = 0.090$) and Teaching supervision ($PNI_{Modified} = 0.067$) respectively, all of which are weaknesses. Based on the data analysis, three development guidelines for academic administration promoting excellence according to evaluation of prominence in schools were established as follows: 1) promoting research in the classroom to improve student quality. To gain local/ national/ international recognition, 2) developing a model for measurement and evaluation learning outcomes to be consistent with the curriculum. To gain local/ national/ international recognition, and 3) Reforming supervision of teaching to be consistent with the learning management process to develop students and the needs of educational institutions.

Keywords: Guidelines, Academic Administration, Promoting Excellence, Evaluation of prominence, Primary Education

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตโดยที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การปรับเปลี่ยนที่รวดเร็วจำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อเตรียมความพร้อมของคนในชาติให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม หากแต่ปัจจุบันผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ ไม่เป็นไปตามทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากรายงาน United Nations Development Group (2013) เรื่อง The World We Want พบว่า ประชาชนเกือบ 600,000 คน ชี้ว่าสิ่งที่ประชาชนต้องการมากที่สุด คือ การศึกษาที่ดี แต่จากการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของ World Economic Forum (WEF) พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย 1 ใน 6 ปัจจัย นั้นคือ “การศึกษาขาดคุณภาพ” (ชรินทร์ พุ่มเกษม, 2557: 26) ส่วนทางด้านคุณภาพการศึกษานั้นไม่ว่าจะวัดจากคะแนนสอบ PISA คะแนนสอบ TIMSS หรือคะแนนวัดทักษะภาษาอังกฤษเด็กไทยโดยเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย (สุรางค์ โพธิ์พฤษาวงศ์, 2559: 3-9)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา เป็นงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดเรียนการสอนเพื่อให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไปเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัตรอยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องไปสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน (สันติ บุญภิรมย์, 2553: 28; รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2553: 16) จึงต้องเร่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับมาตรฐานด้านผู้เรียนให้เพิ่มสูงขึ้น ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของการศึกษา เนื่องจากนโยบายระดับสูงที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง และกระแสโลกยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับได้มีข้อเสนอแนะให้เร่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อยกระดับมาตรฐานด้านผู้เรียนให้สูงขึ้นซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ที่ให้มีการส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน ดำรงรักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ (อมลรดา พุทธินันท์, 2561: 32) ดังนั้นงานวิชาการจึงถือเป็นงานหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา โดยการจัดการศึกษาต้องมีความคล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการจึงเป็นงานหลักที่มีความสำคัญคิดเป็น ร้อยละ 40 ของงานทั้งหมด (คณน สิริโชคเจริญ, 2565)

จากสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง ยกย่องคุณภาพงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลสารสนเทศใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพพึงประสงค์การบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง

4. ขอบเขตการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 552 แห่ง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 202 คน และครูผู้สอน จำนวน 3,149 คน รวมเป็นจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,351 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระยอง, 2566) การหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Krejcie and

Morgan (1970: 607-610) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่ง	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหารสถานศึกษา	202	21
ครูผู้สอน	3,149	325
รวม	3,351	346

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่น

ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่น ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยองโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3) ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อนของการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยองโดยใช้คำถามปลายเปิด

2. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง เป็นแบบประเมินที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งงาน วุฒิการศึกษาสูงสุด อายุระยะเวลาในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ด้วยการหาความถี่ และค่าร้อยละ

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

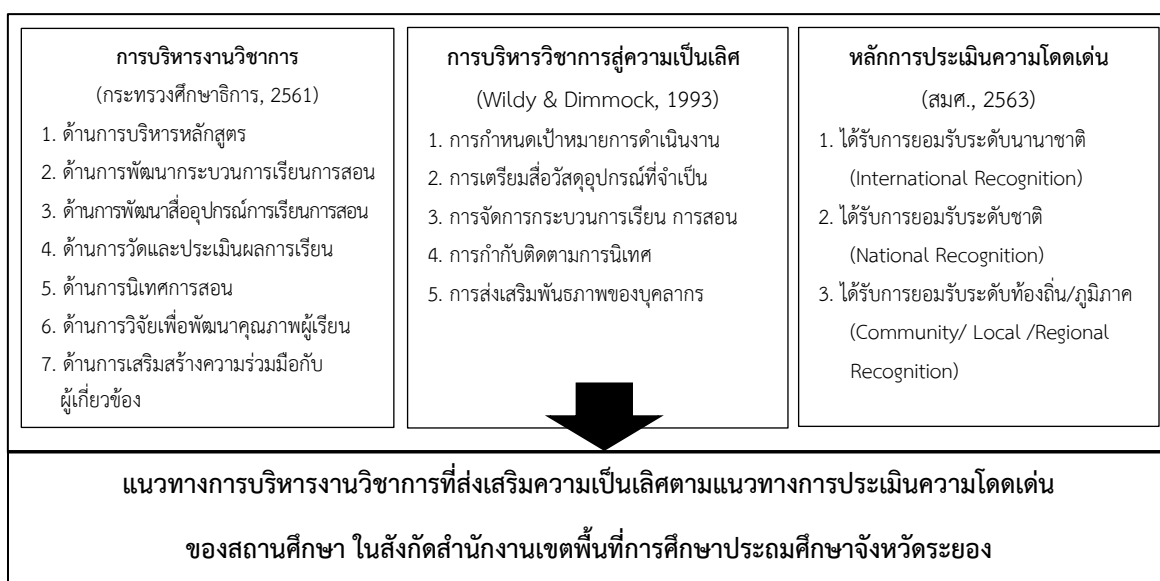
3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และหาความถี่

4. ความต้องการจำเป็น โดยใช้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) โดยรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยองจากขั้นตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

5. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยองวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

โดยนำแนวคิดการบริหารวิชาการ แนวคิดการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ Wildy and Dimmock (1993) และหลักการประเมินความโดดเด่นของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) (2563) สรุปเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

8. สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและลำดับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและลำดับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยภาพรวมของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการที่ ส่งเสริมความเป็นเลิศตาม แนวทางการประเมินความ โดดเด่น	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	PNI modified	ลำดับ	แปลผล
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.08	0.64	มาก	4.33	0.41	มาก	0.060	5	ต่ำ/ จุดแข็ง
2. ด้านการพัฒนาระบบ การเรียนการสอน	4.15	0.59	มาก	4.38	0.40	มาก	0.054	6	ต่ำ/ จุดแข็ง
3. ด้านการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน	4.18	0.53	มาก	4.45	0.42	มาก	0.065	4	สูง/ จุดอ่อน
4. ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียน	4.06	0.61	มาก	4.42	0.45	มาก	0.090	2	สูง/ จุดอ่อน
5. ด้านการนิเทศการสอน	4.13	0.57	มาก	4.41	0.47	มาก	0.067	3	สูง/ จุดอ่อน
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียน	4.04	0.60	มาก	4.43	0.41	มาก	0.096	1	สูง/ จุดอ่อน
7. ด้านการเสริมสร้างความ ร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง	4.14	0.60	มาก	4.20	0.59	มาก	0.017	7	ต่ำ/ จุดแข็ง
รวม	4.11	0.53	มาก	4.38	0.36	มาก	0.064		

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.11, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด ($\bar{X}$ =4.18, S.D.=0.53) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน ($\bar{X}$ =4.15, S.D.=0.59) ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X}$ =4.14, S.D.=0.60) ด้านการนิเทศการสอน ($\bar{X}$ =4.13, S.D.=0.57) ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X}$ =4.08, S.D.=0.64)

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.61) และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X}=4.04$, S.D.= 0.60) ตามลำดับ

สภาพพึงประสงค์การบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.42) มีค่าเฉลี่ยสภาพพึงประสงค์สูงสุด รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.41) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($\bar{X}= 4.42$, S.D.=0.45) ด้านการนิเทศการสอน ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.47) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.40) ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X}= 4.33$, S.D.=0.41) และด้านการเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.59) ตามลำดับ

ดัชนีความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยภาพรวมมีค่า $PNI_{modified}$ เฉลี่ย เท่ากับ 0.064 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของความต้องการจำเป็น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก ($PNI_{Modified} = 0.096$) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($PNI_{Modified} = 0.090$) ด้านการนิเทศการสอน ($PNI_{Modified} = 0.067$) ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ($PNI_{Modified} = 0.065$) ด้านการบริหารหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.060$) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน ($PNI_{Modified} = 0.054$) และด้านการเสริมสร้างความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ตัดสินใจ เป็นลำดับสุดท้าย ($PNI_{Modified} = 0.017$)

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง ประกอบด้วย 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อได้รับการยอมรับระดับท้องถิ่น/ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ

แนวทางที่ 2 พัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อได้รับการยอมรับระดับท้องถิ่น/ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ

แนวทางที่ 3 ปฏิรูปการนิเทศการสอนให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนความต้องการของสถานศึกษา เพื่อได้รับการยอมรับระดับท้องถิ่น/ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ

9. อภิปรายผล

ผลการศึกษาแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา และนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการมาเป็นอันดับแรก และมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและบริบทของสถานศึกษา จึงทำให้ผลสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภิต ฉิมพลีปักษ์ (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชเรศ คำดีบุญ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารงานของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกันตวุฒิ การดี และวัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง (2564) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาระดับ พบว่า สภาพปัจจุบันทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. สภาพพึงประสงค์การบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความต้องการและความคาดหวังในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 ที่กำหนดให้มีกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านไปยังสถานศึกษามากที่สุด เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษา เพราะหากผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานวิชาการอย่างไม่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประสบกับสภาพปัญหาที่มากขึ้น และส่งผลต่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของสถานศึกษาไม่มีคุณภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ผลสภาพพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม (2560) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า สภาพพึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ

โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพัญพิชา จันทา (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า สภาพพึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารสถานศึกษาควรรับผิดชอบงานวิชาการเป็นลำดับแรก ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการทำงานของครูผู้สอนให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้เรียน ตั้งแต่ผู้เรียนสมัครเข้าเรียนจนจบการศึกษาทั้งกระบวนการเรียนการสอนและเอกสารหลักฐานการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของณณศิริโชคเจริญ (2565) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพสำหรับสถานศึกษา พบว่า สภาพพึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง ในด้านต่าง ๆ โดยรวมมีความต้องการจำเป็นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสูงสุดเป็นลำดับแรก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน ในปัจจุบันการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนเน้นวิจัยเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำผลจากการวิจัยมาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ใช้ ความรู้ เป็นต้น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร พินิจมนตรี (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโดยเน้นการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินคุณภาพด้านผู้เรียนมาเป็นตัวกำหนดขอบเขตการวิจัยในชั้นเรียนของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาพล รูปเตี้ย และสำเร็จ ยุธชัย (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน พบว่า การมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมา คือ การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ การให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพราะว่าครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้คำนึงถึงบทบาทในการดูแลและเอาใจใส่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจังโดยเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศและการแสวงหาทางเลือกใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหางานวิจัยในชั้นเรียน ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษามีการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานด้านความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนและสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูผู้สอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวัฒน์

บุญโตนด และสกริพร เซวณชัย (2564) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนมาจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง ประกอบด้วย 3 แนวทาง ดังนี้

4.1 แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อได้รับการยอมรับระดับท้องถิ่น/ ระดับชาติ/ ระดับนานาชาติ เนื่องจากความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีค่าสูงกว่าค่าความต้องการจำเป็นเฉลี่ย จึงนำมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะการวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหา ความรู้จากปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อผสมผสานความรู้ แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ครูผู้สอนสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบูรณ์ เทพศรีธา, รัชนิวรรณ อนุตระกูลชัย และสุรัชย์ อนุตระกูลชัย (2562) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า กลยุทธ์เพิ่มศักยภาพด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นความสำคัญจำเป็นในระดับสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรสนับสนุนให้ดำเนินการในด้านนี้เป็นลำดับแรก ๆ ของการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อเป็นตัวชี้วัดคุณภาพ การศึกษาในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของเรืองฤทธิ์ อรรถชัย (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า สถานศึกษามีการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนไปสู่การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยการส่งครูไปอบรมกับหน่วยงานเฉพาะด้านการทำวิจัย และมีการพัฒนาระบบครูพี่เลี้ยงเพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านการทำวิจัยสำหรับครูผู้สอน โดยการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เรื่องการทำวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพันธ์ ศิริรักษ์, ประจิตร์ มหาหิง และ สังวาลย์ เพ็ญยุระ (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แนวทางในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ควรกำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบวิจัยและพัฒนา พร้อมทั้งศึกษาและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการศึกษา ผู้บริหารต้องมีนโยบายในด้านการวิชาการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องมีการพัฒนาตัวเอง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

4.2 แนวทางการพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อได้รับการยอมรับระดับท้องถิ่น/ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ เนื่องจากความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนมีค่าสูงกว่าค่าความต้องการจำเป็นเฉลี่ย จึงนำมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การดำเนินการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ หรือประเภทใดก็ตาม จำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผลเพื่อเป็นการตรวจสอบความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนนั้น ๆ และมีโอกาสความเป็นไปได้สูงมากที่จะนำผลข้อมูลด้านการวัดและประเมินผลเพื่อการวางแผนการปรับปรุง พัฒนา และดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น ทุกประเภทของการจัดการศึกษา และเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธวัชชัย ภูวสิษฐ์พงศา (2654) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลายตามสภาพจริงแล้ว รวบรวมผลการประเมินเป็นภาพรวมของสถานศึกษาเพื่อใช้วางแผนพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเอื้ออังกูร ชำนาญ (2564) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ควรมีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎกร ไพคำนามและสุรางคณา มัณยานนท์ (2565) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า แนวทางการบริหารงานควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้เรื่องจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล จัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ ทันสมัย ต่อเนื่อง และตรงกับความต้องการพัฒนาของหลักสูตรสถานศึกษา

4.3 แนวทางการปฏิรูปการนิเทศการสอนให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนความต้องการของสถานศึกษา เพื่อได้รับการยอมรับระดับท้องถิ่น/ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ เนื่องจากความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการนิเทศการสอนมีค่าสูงกว่าค่าความต้องการจำเป็นเฉลี่ย จึงนำมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการช่วยเหลือแนะนำครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งปัจจัยที่สำคัญของการนิเทศในการศึกษาปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป เพราะสังคมได้ก้าวเข้าไปสู่สังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร การศึกษาเปลี่ยนเป็นการศึกษาระดับระดับชาติ/ระดับนานาชาติ ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อวิชาชีพครู

เพราะครูผู้สอนจะสอนให้เด็กได้คิดจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ ซึ่งได้จากที่ตนเองได้ศึกษาและพัฒนาตนเองและจากการรับคำแนะนำ การนิเทศการศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศรา ตุ่มคำ (2562) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามกระบวนการ PDCA พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการ คือ การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการแนะนำและแก้ไข ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนระหว่างการนิเทศและเก็บข้อมูลจุดเด่นจุดที่ควรพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร พินิจมนตรี (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษานั้น สถานศึกษาต้องมีการวางแผนการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาอย่างขั้นตอนและเป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนคร จงอนุรักษ์ (2564) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เรื่องการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

10. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบาย ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการพัฒนารวมถึงแสวงหานวัตกรรม รูปแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนส่งผลสัมฤทธิ์โดยตรงต่อผู้เรียน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนไปกำหนดนโยบายความเป็นเลิศ (Best practice) หรือความโดดเด่นเป็นที่สุดของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง ควรส่งเสริมการนำแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษาไปปรับใช้ในสถานศึกษาให้สอดคล้องตามบริบทและสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นการพัฒนาด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถาน ครูฝ่ายวิชาการ ศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเลิศของสถานศึกษา

2.2 ควรพัฒนาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตามแนวทางการประเมินความโดดเด่น เพื่อสร้างเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสามารถสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนได้อย่างหลากหลาย และสามารถตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีศักยภาพที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการให้ครอบคลุมบุคลากรทั้งหมดในการบริหารงานในสถานศึกษา และครอบคลุมครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

10. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กันตวุฒิ การดี และ วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง. (2564). *แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 7(3).
- เกศรา ตุ่มคำ. (2562). *การศึกษการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแม่ชะบุ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามกระบวนการ PDCA. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- คณน สิริโชคเจริญ. (2565). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพสำหรับสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชรินทร์ พุ่มเกษม. (2557). *สมรรถนะของคนไทยกับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ*. วารสารการศึกษาไทย, 11(116).
- ธวัชชัย ภูวสิษฐ์พงศา. (2565). *การบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19). การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิภาพร พินิจมนตรี. (2563). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ปิยพันธ์ ศิริรักษ์, ประจิตร มหาหิง และ สังวาลย์ เพ็ญยระ. (2563). การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณแก่น, 7(2).
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2556). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 7). สงขลา: บริษัทนำศิลป์โฆษณา จำกัด.
- เรืองฤทธิ์ อรรถชัย. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริวัฒน์บุญโต และสทิพร เขาวนชัย. (2564). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(3).
- สมบูรณ์ เทพศรัทธา. รัชนิวรรณ อนุตระกูลชัย และสุรัช อนุตระกูลชัย. (2562). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วารสารมหาจุฬานาครพรรณ์, 6(8).
- สันติ บุญภิรมย์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง เขต 1. (2566). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2566. จาก <https://sites.google.com/view/ry1-plan2/>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง เขต 2. (2566). ข้อมูลพื้นฐาน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2566. จาก <http://ita.rayong2.go.th/ข้อมูลพื้นฐาน/>.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2563). กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระยอง. (2566). ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาจังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2565. ระยอง: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระยอง.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุรางค์ โพธิ์ฤกษ์วงศ์. (2559). การจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในพื้นที่ด้วยพลังเครือข่าย. วารสารการศึกษาไทย. 11(11).
- อมลรดา พุทธินันท์. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารราชนครินทร์, 15(2) ,31-37

- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Journal of Education and Psychological Measurement, 30(3).
- United Nations Development Group. (2013). *A Million Voices: The World We Want A Sustainable Future with Dignity for All*. New York: United Nations Development Group.
- Wildy, H., & Dimmock, C. (1993). *Instructional Leadership in primary and secondary school*. Journal of Education Administration, 31(2).
- Wildy, H., & Dimmock, C. (1993). *Instructional Leadership in Primary and Secondary Schools in Western Australia*. Journal of Education Administration, 31(2).

Volume 5 No 1 (January – April 2025)

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2568)

~ RA 38 ~

Wishing Journal Review.

วารสารภาวนาสารปริทัศน์